

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEIRE: EGY ÓRA
1 KORONA 60 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 3 KORONA,
FÉLÉVRE 10 KORONA, ÉVES ÉVRE 20 KORONA

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDONOSOK: BOFFMANN ÉS ERGŐVITTY
SZERKESZTŐHÉLY ÉS KIADÓHIVATAL: FAG-UTCA 48

Amerika szakított Németországgal

Wilson a kongresszushoz intézett üzenetében közölte, hogy visszahívta Berlinből az amerikai nagykövetet — Bernstorff amerikai német nagykövetnek kiadták utleveleit — Egy amerikai hajó eltillyedt — Az amerikai kormány félmillió dollár hadihitelt kért

Debrecen, február 4.

A központi hatalmaknak a buvárhajó-háboru megszigorításáról szóló jegyzékére a mai napon megkaptuk a legnagyobb semleges államnak, az északamerikai Egyesült Államoknak a válaszát. Wilson elnök üzenetét olvasott föl a washingtoni kongresszus előtt, a melynek bejelentette, hogy megszakította Németországgal a diplomáciai összeköttetést. A Németbirodalom és az Unio közötti barátságos érintkezés megszüntetésének formái most nyernek lebonyolítást. Gerard berlini amerikai nagykövet és a Németországban tartózkodó amerikai konzulátusok személyzete utasítást kaptak Németország elhagyására s egyidejűleg Bernstorff gróf washingtoni német nagykövetnek kiadták az utlevelét. Amikor e sorokat írjuk, még nincs értesítésünk arról, hogy Magyarországnak és Ausztriának az Egyesült Államokkal való viszonyában is megtörtént-e a szakítás, Wilson üzenete a velünk való diplomáciai összeköttetésről egyáltalában nem tesz említést. Abból a legteljesebb szolidaritásból és legbensőségsőbb összeforrottságból azonban, amely a magyar-osztrák monarchia és Németország között a háboru első pillanatától fogva fómáll, bizton lehet következtetni arra, hogy külügyi hivatalunk nem fogja föntartani az érintkezést azzal az állammal, amely szövetségesünkkel szakított.

Az Unio elhatározását a központi hatalmak államainap népei épp olyan hidegvérrel és nyugalommal fogadják, mint amilyen lelkesedéssel üdvözölték a kiméletlen buvárhajó-háboru proklamálását. A bizalom, melyet a buvárhajók fegyverébe vetettünk, szemernyre sem rendült meg a miatt, hogy az Egyesült Államok többé nem scrollhatók a semleges hatalmak közé, de nem fog megrendülni akkor

sem, ha az Egyesült Államokat kifejezett ellenségeink sorába kellene is számitanunk. — Erről egyelőre nincs szó, de föl kell temünni, hogy ez a helyzet be fog következni. Wilson azt mondja üzenetében, hogy nem akar háborut és csak akkor fogja kérni a felhatalmazást a háborus eszközök igénybevételére, ha a németek „az irgalmatlan flotta-program” végrehajtása során amerikai hajókat és emberéleteket is meg fognak semmisíteni. Ez a szemforgatás teljesen Wilsonra vall. Ugyanakkor, amikor Wilson az utolsó erőfeszítéseket viszi végbe a maga békeapostoli mivoltának megmentésére, ugyanakkor 2 és fél milliárd korona hadiköltséget szavaztat meg a kongresszussal. Amilyen képmutató volt velünk szemben a magatartása a világkonfliktus elejétől fogva, akként mesterkedik az utolsó pillanatig, amikor pedig már kénytelen levetni álarcát.

A diplomáciai viszony megszakítása után a hadihitelek megszavazása a nyílt-ellenségeskedés bevezetése. A központi hatalmak amikor a kiméletlen buvárhajó-háboru proklamálták, kijelentették azt is, hogy számolnak új ellenségekkel; nyilván számításuk körébe vonták Amerika támadását is, azét az Amerikáét, amely barátunk a háboru alatt sohasem volt, de semleges sem volt, hiszen ő látta el az entente-ot municióval, amely nélkül ellenségeink már régen kapituláltak volna. Amerika belépése a háboruba tulajdonképen nem jelent erőgyarapodást az ententenak, mert csapatokat ellenünk nem küldhet s hogy munició-szállításával ne segíthessen tovább is elhuzni a háboru, arról éppen a kiméletlen buvárhajó-háboru fog gondoskodni. A központi hatalmak megfontolták lépésüket, amelytől még az Amerikával való háboru sem fogja többé eltéríteni őket. Csalódás, véresen komoly csalódás csak

Amerikát fogja érni, ha ellenünk támad. Mi ellenben el fogjuk érni célunkat: a háboru befejezését, a győzelmes békét.

Mai távirataink a következők:

Wilson üzenete

Amsterdam, február 4. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból:

Wilson a kongresszushoz üzenet intézett, amelyben emlékeztetett a „Sussex” elsüllyesztésekor az Egyesült Államok részéről Németországhoz intézett jegyzékre, Németország válaszára és az Egyesült Államok viszonzására, amelyben a német ígéretek elfogadja. Azután idézeteket olvas föl. Fölolvast a január 31-iki német jegyzékből és hozzáfűzi:

Tekintettel erre a nyilatkozatra, amely hirtelen, minden előzetes bejelentés nélkül, mellőzte a mult évi május 4-iki ígéretek, az Egyesült Államok kormányának nem marad más választása méltóságának, becsületének ép-ségben tartása mellett, mint arra az utra térni, amelyet április 8-án jelentett be arra az esetre, ha Németország nem adná föl a buvárhajómódszert. Megbiztam ezért Lansing államtitkárt: közölje Lansing urral, hogy a Németországgal való diplomáciai viszony megszakadt, hogy a berlini amerikai nagykövetet azonnal visszahívjuk és hogy Bernstorff ur megkapja utlevelét.

A német kormány váratlan eljárása dacára nem akarom hinn, hogy a német hatóságok tényleg megtenni szándékoznak azt, a mihez a hozzánk intézett értesítés szerinti feljogosítva tartják magukat. Semmiképen sem tudom elhinni, hogy a két nép régi barátságára, nagy, ünnepies kötelességeire nem akar-nának tekintettel lenni és az irgalmatlan flotta-program megfontolatlan keresztülvitelében amerikai hajókat és emberéleteket is meg fognak semmisíteni. Csak igazán nyilvánvaló tények után lihetném ezt. Ha mélyen gyökerező bi-

URANIA

Keddén
Ostörtök
február 5-6-7-8.

Paul Wegener
második filmje.

A JOGHI

fantasztikus dráma
5 felvonásban.

A kettős főszerepben:
PAUL WEGENER.

A női főszerepben:
LYDA SALMONOVA.

Ha te úgy, én is úgy
vigilálek.

Cseresznyefák

Elba szigetén

természeti felvétel.

Előadások kezdete

5, 7 és 9 órakor

rendes helyárakkal.

APOLLO

Ma, hétfőn

Előadások kezdete:

5, 7 és 9 órakor

rendes helyárakkal.

Az esztendő

legnagyobb slágere

Klara Kimball-Young

főszereplésével

A JOGHI

dráma a fehér cár biro-

dalmából 4 felvonásban.

Jegyek válthatók d. e.

10 órától és délután 4

órától.

zalmam szerencsétlen módon indokolatlannak bizonyulna, ha amerikai hajók és emberéletek nemzetközi jogi figyelmen kívül hagyása miatt áldozatul esnének, akkor a kongresszustól felhatalmazást kérek azoknak az eszközöknek alkalmazására, amelyek szükségesek tengerészeinket, polgárainkat békés vállalkozásik követésénél nyílt tengeren megvédelmezni. Bizonyosnak veszem, hogy valamennyi semleges állam ugyanezt az utat fogja követni.

Nem akarunk háborus konfliktust a német kormánnyal. Mi őszinte barátai vagyunk a német népeknek. Mi komolyan nem akarjuk tartani a békét a németekkel. — Nem fogjuk feltenni, hogy a német kormány ellenséges érülettel viselkedjen irántunk. Mi nem akarunk egyebet, mint észszerűen megvédelmezni kétségtelen jogainkat. Nincsenek egoisztikus szándékaink, csupán hívek akarunk maradni régi, ősi elveinkhez, ami jogainknak, szabadságunknak megvédésében áll. Ezek a békének, nem pedig a háborúnak alapelvei. Adja Isten, hogy a német kormány részéről előre megfontolt igazságatlanság által ne provokáltassunk arra, hogy azokat megvédelmezzük.

A nagykövetek visszahívása

Amsterdam, február 4. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból:

Az Egyesült Államok kormánya kimondta a Németországgal való diplomáciai viszony megszakítását. Wilson elnök erről a kongresszus előtt közlést tett. Bernstorff gróf amerikai német nagykövetnek kézbesítették utlevelét. A berlini amerikai nagykövetet, Gerardot, utasították, hogy Németországot hagyja el.

A Wolff-ügynökség ez angol jelentéshez megjegyzi: *Itteni hivatalos helyre még nem érkezett meg a hír megerősítése, de annak helyességét nem vonják kétségbe.*

Az amerikai nagykövet elhagyja Berlint

Amsterdam, február 4. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból:

Az Egyesült Államok kormánya utasította Gerard-t, Amerikai berlini nagykövetét, hogy a nagykövetséget zárja le, egyben utasítsa az Egyesült Államok németországi konzulait és attaséit, hogy hagyják el Németországot. Az Egyesült Államok németországi érdekeinek képviselőjét Spanyolország veszi át.

500 millió dollár amerikai hadihitel

Rotterdam, február 4. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból:

A szenátus elé javaslatot terjesztettek 500 millió dollár kölcsönről, hogy a hadsereget és a flottát készenlétebe helyezték és ellenállásának minden Németországgal rokonszenvező elem föllépésének. A tengerészeti államtitkár azt ajánlotta, hogy a hajógyárakban és hajóállomásokon megfelelő intézkedéseket tegyenek. A szenátus törvénykezési bizottsága utasított, hogy dolgozzon ki olyan javaslatokat, amelyek oly összeesküvésektől, amelyekre a Németországgal való diplomáciai viszony megszakadása adhatna okot.

Czernin tanácskozása a bécsi amerikai nagykövettel

Bécs, február 4. Czernin Ottokár gróf külügyminiszter ma egy óra hosszat tartó tanácskozást folytatott Penfield bécsi amerikai nagykövettel.

Elsüllyesztett amerikai hajó

Berlin, február 4. Rotterdamból táviratozók: A Reuter-ügynökség jelentése szerint a „Housitanic” 3143 tonnás amerikai gőzöst elsüllyesztették.

A semleges hajók az angol kikötőkben

Stockholm, február 4. Az angol admirális egylet megtiltotta, hogy bármely nemzetiségű hajó elhagyja Anglia bármelyik kikötőjét. Csak egy személyszállító hajónak engedték meg a távozást, amely el is indult.

Az olaszok üdvözlik Wilson magatartását

Lugano, február 4. Az olasz lapok megelégedéssel állapítják meg Amerika és Németország között bekövetkezett diplomáciai szakításról szóló Reuter-jelentések nyomán, hogy az entente milyen nagy erkölcsi támogatást nyert, amely, tekintettel a „Housitanic” elsüllyesztéséről szóló újabb jelentésre, valószínűleg gyakorlati támogatássá is válik. A lapok remélik, hogy az új viszonyok mellett folytatni fogják az Amerikával való kereskedelmi forgalmat és hogy Amerika tengeri intézkedései, valamint az entente összes kereskedelmi hajójának ágyúkkal való felszerelése révén a buvárhajó-hadjáratnak sikerrel fognak ellenállhatni.

A szigorított buvárhajó-harc első napjal

Rotterdam, február 4. Hajózási körökből származó hírek szerint a szigorított buvárhajó-harc kezdetétől eddig 30 hajót süllyesztettek el. Angliából visszaérkezett tengerészek híradása szerint a múlt hó utolsó napjaiban feltűnő nagy számmal érkeztek vissza angol kikötőkbe hadihajók, főleg torpedóuzók, amelyek többé-kevésbé meg voltak rongálva. A Humber torkolatánál több összelőtt kéményű torpedóvadász visszaérkezését figyelték meg.

Az orosz-román harctér

Höfer jelentése

Budapest, február 4. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

A cs. és kir. haderők körletében nem volt jelentős esemény.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, február 4. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Lipótbajor herceg vezértábornagy arcvonala: Az Aa mellett délelőlt kemény hideg ellenére kifejlődött harcokban több orosz támadást visszavertünk.

József főherceg vezérezredes arcvonalán és Mackensen vezértábornagy hadserege arcvonalánál a helyzet változatlan.

LUDEENDORFF,
első főszállásfőnök.

A bolgár jelentés

Szófia, február 4. A bolgár vezérkar jelenti február 4-én:

Romániai arcvonal: Isaccéánál elvértve kölcsönös ágyútűzés.

A balkáni harctér

Höfer jelentése

Budapest, február 4. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

Az Ochrida-tótól délre csapataink tüzeléssel visszavertek ellenséges felderítő osztagokat.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, február 4. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése:

Macedon arcvonal: A Monastir mellett, továbbá a Vardar és a Dojran-tó között tüzzel történt rajtaütéseken kívül lényeges esemény nem történt.

LUDEENDORFF,
első főszállásfőnök.

A bolgár jelentés

Szófia, február 4. A bolgár vezérkar jelenti február 4-én:

Macedon arcvonal: Monastirtól északnyugatra ellenséges tüzés igen heves pergőtűze.

A Vardar és Dojran-tó között igen élénk tüzési tevékenység.

Az arcvonal többi részén szórványos ágyuzás.

Olasz szuverenitás a Dodekanesos egy részén

Bécs, február 4. Mint a Pol. Korr.-nak írják az olasz határról, az *Idea Nazionale* kairói jelentése szerint az angol-egyiptomi kormány elhatározta, hogy az olaszok által 1912. május óta megszállott Dodekanesos lakosai mostantól fogva olasz alattvalókként tekintendők.

Az olasz háború

Höfer jelentése

Budapest, február 4. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A helyzet változatlan.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Olaszország nem kaphat szenet

Bécs, február 4. Mint a Pol. Korr. közli, Olaszországban nagyon félnek, hogy a szigorított buvárhajó-háború teljesen lehetetlenné fogja tenni az Olaszországba való szénbevittelt.

A belga-francia harctér

Berlin, február 4. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

Rupprecht trónörökös hadserege arcvonalánál a tüzési harc Lens és Arras között, továbbá Serretől a St. Pierre Vaast erdőig élénkebb volt, mint az előző napokban.

Az Ancretól északra az angolok pergőtűz után éjjelkor megtámadták állásainkat Beaucourtól északra. Támadásaik meghúsították, a folyóparthoz közel azonban egyik osztagunknak sikerült legelől levő árkaikba behatolni.

A trónörökös hadserege arcvonalánál a Moussontól északkeletre és St. Miháltól

északra felderítő előretöréseink sikeresek voltak.

LUDEENDORFF,
első főszállásmester.

A francia pótsorozás

Gent, február 4. A Havas-ügynökség jelentti: A kamara 398 szavazattal 85 ellenében fővárosi javaslatot fogadott el a katonai szolgálatra alkalmatlanok újrászorozásáról.

A fölmentések bevéjárása

A honvédelmi miniszter rendelete

A honvédelmi miniszter távirati rendeletben utasította a közigazgatási hatóságokat, hogy megokolt esetben a fölmentésre javaslatba hozott népfőlkelőknek engedélyt adhatnak arra, hogy bevonulásukat a fölmentési kérelem elintézéséig elhalasztassák. A halasztás ideje hat hét, mely még négy héttel meghosszabbítható. A rendelet a következő:

2242—eln. 4—1917. A hadügyminiszter urral egyetértőleg felhatalmazom az elsőfoku közigazgatási hatóságokat, hogy a bemutatott szemléken alkalmasnak talált és fölmentésre javaslatba hozott népfőlkelőknek abban az esetben, ha bevonulásuk a közérdek, közgazdaság vagy mezőgazdaság nagyfoku hátrányára lenne, megengedhessék, hogy fölmentésük elintézését polgári foglalkozásukban bevéjárassák. Ez az engedély azonban legfeljebb hat hétre szólhat. Ha ezen idő alatt a fölmentési javaslat el nem intéztetnék, bevéjárás engedély egy ízben legfeljebb négy hétre meghosszabbítható. Az illetők bevéjárás engedéllyel látandók el és erről az illetékes cs. és kir. kiegészítő vagy m. kir. honvédkiegészítő parancsnokságok azonnal értesítendőek.

Ugyanez az engedély megadható a meghatározott időre fölmentett és további fölmentésre javaslatba hozott népfőlkelőknek is. Ez a bevéjárás engedély nem adható meg olyan egyéneknek, kik már katonai szolgálatban állanak és akár mezőgazdasági szempontból, néhány hétre fölmentve, illetve szabadságolva voltak.

A mező- és erdőgazdasági érdekekből meghatározott időre engedélyezett és március 31-én lejárató fölmentések szükséges meghosszabbítása iránt legközelebb hivatalból fog intézkedés tétetni.

Az elsőfoku közigazgatási hatóságok még felhatalmaztatnak, hogy ilyen bevéjárás engedéllyel az okvetlen szükséges mérvben a közigazgatási szolgálatban álló és meghatározott időre eddig már fölmentett közös hadseregbeli és honvédtartalékosokat és póttartalékosokat is elláthassák. A főispánok ezenkívül felhatalmaztatnak, hogy a folyó év január 29-én már bevonult népfőlkelőket oly esetekben, midőn a legszigorubb elbírálás mellett az illetők polgári foglalkozásukban tényleg nélkülözhetetlenek, a fölmentési javaslatnak az illetékes minisztériumhoz való továbbítása mellett a kiegészítő parancsnokságoknál hat heti azonnali ideiglenes fölmentésre javaslatba hozzák. — Minden bevéjárás engedély megadása a fölmentési javaslatban fölmutatandó.

Honvédelemügyi miniszter.

— Az erdőnyrészi kisiparosok segítése. A hivatalos lap mai száma rendeletet közöl, amely szerint az oláh betörés folytán károsult kisiparosokat a kormány támogatásban részesíti és pedig a hadiszállításoknak ama részét, amelynek teljesítésére a kisipar hivatott, közzétiük arányosan szétosztja, másrészt a kisiparosoknak szerszámot és anyagot bocsát rendelkezésükre.

HIREK

— Debreceni tisztek kitüntetése. A király megparancsolta, hogy Kiss Lajos 39. gyalogezredbeli főhadnagynak a legfelsőbb dícsérő elismerés újlag, Komlóssy László, Bíró Barnabás, Fischer István és Wehli Rezső 39. gyalogezredbeli hadnagynak a legfelsőbb dícsérő elismerés tudtul adassék, egyben Bészler János 3. honvédegyezredbeli századosnak a hadidíszítményes 3. osztályú vaskoronarendet adományozta.

— A Vasárnapi Munkásképző megnyitása. Ma este 5 órakor kezdte meg a Vasárnapi Munkásképző ezidei előadás-ciklusát. Sztanika F. Béla, a fémipari szakiskola igazgatója, mint a Munkásképző elnöke, közvetlen meleg szavakkal üdvözölte a mintegy kétszázra tehető hallgatóságot, kérésén őket az előadások látogatására. Ezután Márton Béla felső kereskedelmi iskolai tanár mutatta be a fehér vásznon Szerbia nevezetesebb helyeit. Az előadó élvezetes felolvasásából a hallgatóság eleget tanulhatott s megismerhette a földrajzi vonatkozások mellett a balkáni nép elmaradott állapotát, néprajzi tulajdonságait, gazdasági helyzetét. A hallgatóság hálásan adózott az előadás végeztével Márton tanárnak.

— Felhívás az udvarhelyi menekültekhez. Az Erdélyrészi Visszatelepítő Bizottság közli, hogy amaz udvarhelymegyei gazdák érdekeinek megóvása céljából, kiknek állatai a vételár kifizetése nélkül mint gazdátlan állatok vétettek át valamely hadi átvételi bizottság által, egy-egy kioldottság alakított, amelyeknek feladata annak megállapítása, hogy a jelentkező félnek nem és minőség szerint megjelölt állatait tényleg a vételár kifizetése nélkül mint gazdátlan jószágokat vette át a Hadi Állatátvételi Bizottság. A károsultak kárpótlás iránti kérelmüket írásban vagy élőszóval a megfelelő bizonyítékokkal együtt a községi előjárásnál (városokban a polgármesternél) terjeszthetik elő. A kérelem beterjesztésének határnapjával 1917. évi február hó 28. napját tüzték ki. Akik nem tudják bizonyítani, hogy az állatait vételár kifizetése nélkül valamelyik Hadi Állatátvételi Bizottság vette át, az erre vonatkozó rendelet szerint eljáró hadikár felvevő bizottságnál, illetve községi bizottságnál kell jelentkezniük.

— A Szívó-dandár román nőfogllyai. — Kecskemétről jelentik: Hét előkelő hölgy van napok óta Kecskeméten. Amál a divizionál, a melyet Orsovánál vágtak el csapataink, teljesítették egészségügyi szolgálatot. — Az egyik hölgyvel, Mme Vyolette E. Marinku-val elfogatásuk körülményeiről beszélgetett egy újságíró, akinek a következőket mondta:

— Román időszámítás szerint november tizenhatodika volt, amikor az Orsovánál elvágott divízió, amelynek parancsnoka Lupasku tábornok, folytonos hátrálás közben elérte Boilest. A divízió visszavonult az Olt mögé s mivel nagyon féltünk a bolgár előcsapatoktól, mi is elmenekültünk a kórházzal. Az uram, aki különben főhadnagy, a második gyalogdandár parancsnokának volt adjutánsa. Nyolc napig tartott a visszavonulás, amikor elértük Isbénit. Az egész uton, mely alatt egy katonák, mint a sebesültek rengetegét szenvedtek, — mi tüzből is teljesítettük a kötelességünket. A magyar kalendárium szerint december hatodika volt, amikor teljesen elfogyott a municiónk és az oláhok megadták magukat Szívó ezredesnek. Élelmünk még nem volt, de a munició teljesen elfogyott: gyógyszerünk sem volt, mert azt utközben elástuk, amikor az orvosok Boilestiből a dunai hadosztályhoz menekültek. Egy orvosnövendék maradt csak velünk, a többi doktor mind elmenekült és mi maradtunk egyedül a rengeteg sebesültevel. — Nagyon sokan meghaltak utközben. — Borzasztó volt a helyzetünk. Tizennyolc napig voltunk körülzárva, sem Krajova felé, sem Bukarest felé nem tudtunk közlekedni, a többi oláh csapatról sem volt semmi hír, két repülőgépiünket, amelyek Bukarestbe akartak hirt vinni, a németek lelőtték. Szívó ezredes Calafatba küldött bennünket vissza, majd Temesváron át Kecskemétre. Az oláhok hősiességgel harcoltak, de nem bírtak a magyarokkal és németekkel. Egyik tábornokunk az első vonalban esett el,

az uram is ott harcolt és én egy lokomotívon mentem ki hozzá elbucsuzni, amikor megkísérelték utoljára áttörni a körülzáró csapatokat. Nem sikerült. Temesváron már mint fogollyal találkoztam vele, onnan elvitték; hogy hová: nem tudom.

Bucsuzól leírta a hét internált hölgy nevét, akik vele együtt Kecskeméten vannak: Mme Vyolette E. Marinku (Calafat), Mme Izabella Damian (Boilesti), Mme Helene Cristodonto (Calafat), Mme Erne Jarhy (Calafat), Lucie Kohen (Calafat), Mme Josephine Tomesku (Constanza), Mme Eugenie Radolesku (Focsani).

— Szabad Iskola. Hétfőn, február hó 5-én Ardó Miklós, Debrecen szab. kir. város mérnöke tart előadást „A háboru utáni építkezés anyagáról”, a betonról és a vasbetonról. Ez az előadás, amelyet a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet debreceni osztálya tagjai figyelmébe ajánl, nemcsak a szakembert, hanem a laikus közönséget is méltán érdekelheti. — Az előadás népszerű irányu lesz s az előadó rajzokat is bemutat. Az előadás kezdete este hat órakor a Kereskedő Társulat tornacsarnokában (Ferenc József-ut 8., II. udvar, földszint).

— „Debreczin”-ben lázadás volt. Egy milanoi táviratot olvasunk a „L'Homme Enchainé”-ben, mely a legíríssebb képtelenségeket újságolja rólunk. Azt mondja az entente-távirat, hogy a nagyobb magyar városokban, mint például Debreczin, Szegedben, Grossardoin, Kaschan, Arad, összetűzések voltak az éhező nép és a rendőrség között. Az tmberék kifosztották a péküzleteket és élelmiszerboltokat. Uzvacos városában pedig a tömeg lerombolta a katonai intendatura raktárait. A kormányt azzal vádolják, hogy titokban megengedi bizonyos élelmickek kivételét Németországba s Ausztriába. — A börtönök megteltek a sokféle nemzetiségű szerencsétlenekkel.

Eddig az entente-hír, mely természetesen nemcsak a városnevek kiírásában téved, de a történetekben is. Mindegyiket egyformán hazudja. — Debrecen tehát az entente nyelvén „Debreczin” nevet kapott.

— Visszaélés a fogyasztási jegyekkel. — Rostás István főkapitány a fogyasztási jegyekkel való visszaélés és hamis bejelentések megakadályozása végett a rendőrbjelentési hivatal utasította, hogy jövőben minden bejelentést eszközölő egyének, valamint a bejelentetteknek is a személyazonosságát a rendőrség által ismert tanuval, avagy hiteles okmányokkal igazoltassa, miért is mindenki, aki bejelentést kíván eszközölni, jövőben személyazonosságának igazolása végett úgy a saját, mint az általa bejelenteni szándékoló egyénerről hozzon magával hiteles okmányokat (cselédkönyvet, munkakönyvet, keresztlevelet, házassági anyakönyvi kivonatot, stb.), vagy bármiféle bizonyítványt, mert a nélkül a bejelentés tőle el nem fogadtatik.

— Csalás a nyugdíjjal. A debreceni kir. törvényszék Böszörményi Józsefné Szücs Zsuzsannát azért, mert elhalt férje után neki járó 120 korona nyugdíjat akkor is fölvette, amikor már újból férjhez ment, csalás vétsége miatt egy havi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte.

— A korpaszükséglet bejelentése. Suroth Jenő m. kir. gazdasági felügyelő a következő közlést adta ki: Mindazok az állattenyésztők és állattartó debreceni lakosok, kiknek korpaszükséglete a 10 métermázsát havonként nem haladja felül, ezentul a korpautalványokat nem a m. kir. gazdasági felügyelőségtől kapják meg, hanem szükségletük a „Városi gazdasági egyesület”-nél (Nagyerdő, 10. sz. városi villa) jelentendő be keddi és csütörtöki napokon délelőtt 10—12 óráig, mely alkalommal a rendőrségi bejelentő lapot és az állatjártatokat is be kell mutatni.

— Stabílgőz-gép-kezelői tanfolyam. A m. kir. állami fémipari szakiskolában február hó 5-én veszi kezdetét a stabílgőz-gép-kezelői tanfolyam. Az órák hetenkint háromszor, este 7 órakor kezdődnek, a gyakorlatok vasárnap délelőtt tartatnak. A tanfolyamra oly egyének vehetők fel, kik fűtői vagy lokomobil-képesítéssel bírnak. — Jelentkezni lehet a tanfolyam megkezdésekor este 7 órakor a szakiskola fizikai termében.

— **Romániai érdekeltségünk.** A debreceni kereskedelmi- és iparkamara az érdekeltség figyelmébe ajánlja, hogy a romániai érdekeltek központja ma a budapesti kamaránál illeszt tartott. — Weisz Fülöp elnök örömmel közölte, hogy a központ a kormányzat legszivesebb támogatását élvez minden irányban. — Ennek egyik eredménye, hogy a központ három képviselője (Weisz Fülöp elnök, Poór Jenő igazgató, Vágó József előadó) legközelebb Bukarestbe a helyszínére utazhatik s ott a magyar érdekek védelmét közvetlen módon kezébe veheti. Akiknek elintézni való érdeke, megbízása, tudakozódása, küldendő postája, stb. van Romániába, forduljon a Központ kiküldött képviselőihez, akik a napokban indulnak utjukra.

— **Királysértő parasztasszony.** Kiss Péterné halmi parasztasszony az elmúlt év telén a fonóban reprodukálhatatlan szavakkal illette az elhunyt királyt. A debreceni kir. törvényszék ezért az asszonyt hat havi fogházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a vádlott enyhítésért felelőzet.

Az elfáradt Oroszország

Parlagon maradt földek — A városokban nincs hus — Platon érsek gyalázkodásai — Amit a foglyok beszélnek

A cenzura legszigorubb intézkedései sem képesek megakadályozni azt, hogy az orosz front és a mögötte elterülő birodalomrészek harci kedvének vagy kedvetlenségének hírei át ne szívárognak a külföldre.

A hosszú háború Oroszország gazdasági és háború-technikai forrásainak legtöbbjét kimerítette. *Sbankow*, jónévű orosz statisztikus cikksorozatát közöl a *Rjees*-ben és statisztikai adatok alapján kifejti, hogy *Oroszország termőföldjének több mint harmadrésze megműveletlen a munkáshány miatt.* „A aratás mennyisége — írja — nagyon sovány, mert a sok behívás és sorozás roppantul megcsappantotta az emberanyagot és a marhaállományt. Oroszország bizonyos részeiben vannak városok, a melyekben hetek óta *egy deka húst, egy grammnyi cukrot sem láttak az emberek.*”

A katonák is megszenvedik a hushiányt. Foglyok egybehangzó vallomása szernit fronton tartózkodó pótcsapatok már hetek óta csak halat kapnak; a marha vagy sertés hús nagy ritkaság ott.

Nagyon jellemzően nyilvánul a katonák kedve néhány levélben, amelyeket kubáni katonáknál találtunk.

Egy szakaszvezető így panaszkodik:

— Adná Isten, hogy valahogyan vége legyen mindennek! Elég volt már a népek pusztításából. Az ellenségnek kicsi a vesztesége, mert ágyúira bizza a munkát; *a mieink hullának* és egyre újabb kiegészítésekre van szükség. A zászlóaljunkban mostanság 150—200, de legfeljebb 300 ember van, pedig azelőtt 1200 ember volt.

Jelizavetgradból írja a fronton levő apjának egy katona:

— Azt beszélnek itt, hogy minden első és másodéves főiskolai hallgatót behívnak. Mi hát valamennyien elszegődünk esztergályosoknak az állami gyárba. Itt csak békén leszünk.

Végző erőfeszítéssel készülődnek a tavaszra az oroszok. Kiderül ez nemcsak a foglyok vallomásából, hanem az orosz sajtóból is. A legfiatalabb évfolyamokat is rendre behívják, a munkásokat pedig a kényszer és rábeszélés minden eszközével erejük megfokozására igyekeznek bírni. A moszkvai hadiipari bizottság például felszólította a munkásságot, hogy a karácsony és husvét ünnepségét rövidítse meg. Tudni szükséges, hogy az orosz munkások

10—12 napig is ünnepelnek karácsonykor és husvétkor. A papság is mindent elkövet a szószéken, hogy kivált az ifjú csapatokat harcra tüzelje. Az *Odeszkij Lisztok* január 2-iki száma szerint *Platon* érsek a harctérre induló csapatokhoz ezt a beszédet intézte:

— Gyermekeim! Gyakran harcoltak az oroszok a németekkel, mindannyiszor megverték őket. De a mai német nem a régi német. A szelid osztrák is egészen más emberré lett. Mindannyit az ördög szállta meg és fegyverezte fel a technika minden eszközével. Nehéz a harc ellenük. De meg kell lenni, mert *huzánk legmelegebb tájait megszállották.* — A német szörnyeteg csapjait egész Oroszországon végig nyújtotta. De kiáltjuk mind egy szálalig, mert a német a pogánynál is rosszabb. Ezt a nagy cselekedetet ti fogjátok véghezvinni, gyermekeim, ismert vitézségekkel.

Az orosz egyházfő közben olyan gyalázkodásokra ragadtatta magát, hogy azt még az orosz cenzura is megsokalta és sokat törölt belőle.

Am az orosz nép teljesen egykedvű, halálisan belefáradt a háborúba és a szép szó iránt érzéketlen már. *„Nem kell a háború se testünknek, se lelkünknek, azért fogattuk meg magunkat!”* Orosz foglyoktól gyakran hallani ezt a magyarázatot.

A harctér mögötti országrészekben még kedvetlenebb a helyzet. A nép elégedetlensége és bossúsága kivált a nagyvárosokban tüntetéseket és zavargásokat fejeződik ki. A rendőrség jobbra nem bír a tömegekkel. — Ez az oka annak, hogy az utóbbi időben gépfegyverrel szerelik fel a rendőrsapatokat. Moszkvában már ki is próbálta a rendőrség a tüntető tömeget. Rettenetes vérengzés támadt, melynek során a nép átkozódva fordult a rendőrök ellen, ezekkel a kiáltásokkal:

— *Az ellenséget nem tudjátok legyőzni, de ellenünk gyilkoló géppel jöttök!*

Színház és művészet

MŰSOR:

HÉTFŐ: *A dolovai nábob leánya*, színmű.
 KEDD: *Három a kisány*, operett. — Babics Vilma vendégszereplése.
 SZERDA: *Hoffmann meséi*, regényes opera. — Babics Vilma vendégszereplése.
 CSÜTÖRTÖK: *Cigánybáró*, operett. — Babics Vilma vendégszereplése.
 PÉNTEK: *Kék róka*, vígjáték. Bemutató előadás.

A „Joghi”, Paul Wegener mesterműve kerül ma bemutatásra az Urániában. Valóságos ünnepszámba megy ez a bemutató előadás, mert ebben a fantasztikus ötfelvonásos drámában Wegener magamagát multa felül. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jegyelővétel reggel 9 órától. Telefon 12-51.

A Pogrom. Ma kerül bemutatásra a filmvilág legnagyobb büszkesége, a Pogrom, melyhez fogható nagyszabású filmalkotás még nem került vászonra soha. Milliók lelkében fog örök emlékként élni ez a film s akik látni fogják, csodálkozással és tisztelettel fognak adózni a film-művészetnek és technikának. A főszereplő — Clara Kimball-Young — ebben a filmben nyújtja legszebb és legjobb alakítását. — Az ünnepszámba menő előadások ma 5, 7 és 9 órakor kezdődnek emelt helyárral. Jegyek előre válthatók délelőtt 10 órától az Apollo pénztáránál.

Támogassuk a Hadsegélyző Hivatalt!

Adakozzunk a Vöröskeresztnek!

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Ferenc József-út 49., a főpostával szemben.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri belktatása tíz szóig hatvan fillér. Minden további szó 6 fillér. A délután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Hankür
 vibrációs szépségápolás, ondulás, hajfestés, hajpótlékok a legmodernebb kivitelben. Krámer Józsefné bőlyfodrász, József kir. herceg-utca 8. sz., a Katona Otthon mellett.

Zálogszűlő,
 örött aranyat, ezüstöt, briliáns ékszert veszek és olcsón eladok. Krámer Arany Bika-bérlőház 3.

Vannék
 egy használt nagyobb fajta szekrényt. Lehet iratszékény is. Cím a kiadóhivatalban.

Balance-mérleget sulyokkal, megvételre kerestünk. Cím a kiadóban.

Megjelent

Uray Sándor ref. lelkész

Örökzöld koszorú

bűsölni sírhalmára
 vigasztaló és megnyugtató könyvecské

10-ik kiadása.

Aki ezt a nagy elterjedésű, gyönyörűen összeállított, egész vászonkötésben lévő, lelket felvidítő könyvet még nem szerezte be,

1 koronáért

megkaphatja kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49.

Arany-estét,
 briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogszűlő) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. Meghívásra házhoz is elmegegyek. Steiner Mikály, Csokonai-u. 82.

Kiadó kedvező fizetési feltételek mellett:

Csapó-utca 23. szám alatt lévő ház, valamint Király-utca 9. szám alatt lévő ház, mely magában foglal 5 szobás kényelmes uri lakást. Továbbá

Eladó vagy haszonbérbe kiadó Halápon, az iskola mellett 12 hold kaszáló föld. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca 17.

Házmeztért aki központi fűtés kereséséhez ért, azonnali belépésre kerestünk Hegedűs és Sándor, Ferenc József ut 34.

Ósoka ólomot
 bármily kis vagy nagy mennyiségben vesszünk kiadóhivatal.

Kifutó fiú

— 14 éven felüli —
 havi fizetéssel felvétetik Ferenc József-ut 49., I. em.

SZERETETADOMÁNYOKAT KÉR
 a Hadsegélyző Hivatal átvételi különménye, Budapest, VI., Váci-utca 38.

Somossy László cég

Hajdúvármegye szállítója
 Női és férfi fehérneműek,
 Zsebkendők, Harisnyák,
 Gallérok, Kézeltők,
 Esőernyők, Nyakkendők
NAGY RAKTÁRA

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitünőbb háziszer a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 50 fillér.

Kapható
MIHALOVITS JENŐ
 gyógyszer-tárában, Debreczenben.